

Kitap Kritiği/ Book Review
Geliş Tarihi / Received 07.10.2021 Kabul Tarihi / Accepted 10.11.2021

The Politics of Food Security Asian and Middle Eastern Strategies by Sara Bazoobandi

Reviewed by **Kadir Kanat**

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kapadokya Üniversitesi MA Student, Cappadocia University
Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, Graduate School, Department of International
Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Relations
20y14013@kapadokya.edu.tr <https://orcid.org/0000-0002-3408-1414>

**The Politics of Food Security Asian and Middle Eastern Strategies Edited by Sara Bazoobandi
Gerlach Press, Berlin, Germany, 2014, First edition, 211 page, ISBN: 978-3-940924-31-5 (ebook)**

Especially today, food is one of the main factors at the center of interstate relations, policies, strategies for the future, and global and regional cooperation. Because, especially in response to climate change and rapidly increasing population, insufficient resources bring countries face to face with a dilemma. The book *The Politics of Food Security: Asian and Middle Eastern Strategies*, edited by Sara Bazoobandi, tries to draw attention to global food security through the countries chosen by the authors from Asia and the Middle East. After Bazoobandi's general explanations on food safety, the book is analyzed in 10 chapters, each of which is handled by a different author. However, taken as a whole, the food safety problem, possible solutions, partnerships and disagreements that can be developed against the problems are discussed in the book. While focusing on the main subject of "-food safety" in each chapter of the book, differences in terms of countries and regions were brought to the problem.

In the book, which deals with the general food problems in the world, many factors that threaten global food security are examined. The prominent of these factors are the increasing population, the increasing food demand and the supply that cannot keep up with the demand, as well as the serious damage caused by global climate change and natural disasters, limited and decreasing resources, changes in consumption culture, poverty and conflicts. In this direction, disproportionate increases in food prices turn into a threat to individuals and governments in terms of food security. These fundamental issues are highlighted in almost every chapter in the book. In this direction, the effort of the book to deal with the basic building blocks of the food safety problem draws attention.

The 2008 food crisis is covered in nearly every chapter of the book. With the crisis, while the supply decreased considerably in the world, with the increase in demand and high food prices, a major blow

was dealt to the globality of food by prohibiting the export of food products or applying high quotas. As a matter of fact, as it is also mentioned in the book, the infrastructure of the 2008 crisis, especially the increase in the use of biofuels in developed countries, the increase in the global demand for grain and the decrease in the supply, the large increase in red meat consumption (especially the emphasis on red meat consumption in diets), the increase in fuel, labor and other expense costs. factors such as

The importance of nutrition, which was added to the definition of food safety in 2009, for the future of the world is sufficiently emphasized in the book. As a matter of fact, the devotion of a section only to the subject of nutrition can be seen as an indicator of this. The reason for such great importance placed on nutrition is; If people cannot be fed well from infancy, health problems may arise, there may be no effective work, a person's productivity may decrease, and this may initiate a series of disasters that can have an impact from the smallest individual to the whole society and even to the whole world. In the book, the consequences of malnutrition and unhealthy diet are sufficiently mentioned by the author. In addition, the need to reduce global waste and urgent aid to countries fighting hunger and to countries with nutritional problems are also mentioned. Therefore, one of the most important tasks of the developing and globalizing world is to consider healthy and adequate nutrition a global responsibility.

At the beginning of the solution suggestions offered by the book on food security in general, the development of urban agriculture, the storage of strategic products with international coordination, global cooperation in eliminating hunger on a global basis, and as a result, trying to prevent health problems based on nutritional deficiency. In the same direction, the importance of carefully monitoring and controlling the rapidly increasing use of genetically modified products, increasing the quality of food production with genetic engineering, increasing the sensitivity to the use of water in agriculture, and the importance of financial and logistics services to increase agricultural production are other solution suggestions that are underlined. . Urban agriculture is presented as a project that is especially emphasized and that we need to carry out carefully for our future. There is a lot of interest in urban agriculture, which has just begun to be interested in the period when the book was published. Urban agriculture, whose benefits are mostly mentioned in the book, is a very useful practice. Because it both accelerates the access of people living in cities to fresh food and increases the job opportunities of the poor in the cities. It also helps to prevent supply problems by easing the burden of rural production in agricultural production. But of course, there are also problems of urban agriculture. For example, the risk of contamination by urban wastes and industrial chemicals with crops and irrigation, and hence the increase in diseases as a result, is undeniable. The book focuses largely on the benefits of urban agriculture. Examples of urban agricultural practices in Asian countries are examined and their benefits are tried to be reinforced. However, the point that is not mentioned in the book is that the use of water has reached serious levels with urban agriculture and unconscious agriculture is practiced (in places

close to industrial areas). In order to be protected from these two serious dangers of urban agriculture, necessary inspections must be made by the states.

In the book, it is underlined that as a solution to ensure food security for the Middle East countries, it is necessary to abandon the way of purchasing agricultural lands abroad and to use the land lease method in that region. The United Arab Emirates' investments in Pakistan and Saudi Arabia's agricultural investments in Sudan are shown as examples. It is emphasized that leasing would be a more logical choice than directly purchasing the land. Because by leasing, the reaction of the local people can be minimized, and imports can be partially secured by paying high rental fees. In addition, increasing the storage of strategic products is among the basic recommendations. Although country-based solutions to the issue of food safety are presented in the book, it is considered that most of these solutions will be valid for almost all countries. For example, it is essential for every country to increase the reserve and protection of strategic foods offered for Middle Eastern countries, and to establish reliable import networks. Because although it is not clearly stated in the book, no country today has the climate or economic capacity to produce all of its needs. Therefore, regional and international contacts should be tried to be secured by making the necessary studies regarding the products to be imported.

Supply-demand balance and demand problems are not covered in the book, but are notable issues not only for Asia and the Middle East, but also globally. It is considered that one of the underlying causes of the volatility in food prices is the supply-demand imbalance. Today, food waste, especially in developed countries, is at high levels in the Middle East and Asian countries mentioned in the book. According to the 2021 United Nations (UN) Environment Program Food Waste Index Report, China is at the top of food waste. In addition, 10 of the 20 countries at the top of the list are located in the Asia and Middle East region. The problem of the increasing problem of access to clean drinking water and cleaning materials in Asia has not been sufficiently addressed in the book. The problem of access to clean drinking water is a serious problem, especially in Asian countries such as Indonesia and Cambodia. For the Middle East region, it can be argued that the most important problem that is not addressed in the book is the lack of regional cooperation. Although they have similar soil structure, climate and socio-cultural structure, the countries of the region do not act together sufficiently in many areas such as transportation, infrastructure, and a common emergency aid center.

As mentioned in the book, for food security relations between Asia and the Middle East, Asians cooperate on many issues as they see Middle Eastern countries as a very important actor in ensuring their energy security (natural gas, oil). In the same way, if we look at the common relations from the point of view of the Middle East, the R&D and technological supports from the great states such as Japan, South Korea and China, which contribute to the technological development, have a very important place in terms of the food security of the geography. Because the inconsistencies of western

states in technology transfer (the West's suspension of military and economic relations from time to time by asserting human rights) increases the importance of Asian countries in this regard. However, the fact that all relations can be suspended in a national, regional or global crisis is one of the most important results of the 2008 crisis. Because they do not have arable land and have an arid climate, Middle Eastern countries have a very weak hand in emergencies such as international famine and war. Therefore, they have to maximize the use of technology in agriculture as soon as possible and maximize profitability.

This book, which makes a regional analysis on food safety, has contributed to the literature by making a country-based evaluation on the development of food safety in the 2000s and especially on the 2008 food crisis and the solution proposals for the future. It is thought that it will be a very useful book for those who want to have information on the past and present of food security in the Middle East and Asia. In addition, it is expected that the book will create ideas for future agricultural investments with the solution suggestions and advisory ideas.

Kitap Kritiği Türkçe Çevirisi

Gıda, özellikle günümüzde, devletlerarası ilişkilerin, politikaların, geleceğe yönelik stratejilerin, küresel ve bölgesel işbirliklerinin merkezinde yer alan başlıca etmenlerden biridir. Çünkü özellikle iklim değişikliği ve hızla artan nüfusa karşılık yetersiz kaynaklar, ülkeleri bir açmazla karşı karşıya getirmektedir. Sara Bazoobandi'nin editörlüğünü yaptığı yapılan *The Politics of Food Security: Asian and Middle Eastern Strategies* adlı kitap genel olarak, yazarların Asya ve Ortadoğu'dan seçtiği ülkeler üzerinden, küresel gıda güvenliğine dikkat çekmeye çalışmaktadır. Kitap Bazoobandi'nin gıda güvenliğine dair genel açıklamalarından sonra her biri farklı bir yazar tarafından ele alınan 10 bölüm halinde incelenmiştir. Ancak bir bütün olarak ele aldığımızda, kitapta gıda güvenliği problemi, muhtemel çözümler, sorunlara karşı geliştirilebilecek ortaklıklar ve anlaşmazlıklar ele alınmıştır. Kitabın her bölümünde ana konu olan "gıda güvenliği" üzerinde yoğunlaşılırken soruna, ülkeler ve bölgeler açısından yaşanan farklılıklar getirilmiştir.

Dünya üzerindeki genel gıda sorunlarının ele alındığı kitapta küresel gıda güvenliğini tehdit eden pek çok unsur incelenmiştir. Söz konusu unsurların öne çıkanları, artan nüfus, buna bağlı olarak artan gıda talebi ve talebin hızına yetişemeyen arzın yanı sıra, küresel iklim değişikliği ve doğal afetlerin üretime verdiği ciddi zararlar, sınırlı ve azalan kaynaklar, tüketim kültüründeki değişimler, yoksulluk ve çatışmalar yer almaktadır. Bu doğrultuda gıda fiyatlarındaki orantısız artışlar da gıda güvenliği açısından bireyler ve hükümetler nezdinde tehdit olgusuna dönüşmektedir. Kitapta bu temel sorunlar neredeyse her bölümde altı çizilerek vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda, kitabın gıda güvenliği sorunun temel yapı taşlarını ele almadaki çabası dikkat çekmektedir.

2008 gıda krizi, kitabın neredeyse her bölümünde ele alınmaktadır. Krizle birlikte dünyada arz oldukça düşerken, talebin artması ve gıda fiyatlarının çok yükselmesiyle ülkeler nezdinde gıda ürünleri

ihracatına yasaklar ya da yüksek kotalar uygulanarak gıdanın küreselliğine büyük bir darbe vurulmuştur. Nitekim kitapta da yer verildiği üzere 2008 krizinin alt yapısını, özellikle gelişmiş ülkelerde biyoyakıt kullanımının artması, küresel tahıl ihtiyacının artması ve arzın azalması, kırmızı et tüketiminin büyük oranda artışı (özellikle diyetlerde kırmızı et tüketimine önem verilmesi), yakıt, işçilik ve diğer gider masraflarının artması gibi etmenler oluşturmuştur.

2009 yılında gıda güvenliği tanımına eklenen beslenmenin, dünyanın geleceği için ne denli büyük öneme sahip olduğu kitapta yeterince vurgulanmaktadır. Nitekim sadece beslenme konusuna bir bölümün ayrılması bunun bir göstergesi olarak görülebilir. Beslenmeye yüklenen bu denli büyük önemin sebebi; eğer insanlar bebeklikten itibaren iyi beslenemezse, sağlık sorunları baş gösterebilir, etkin çalışma olmayabilir, kişinin verimliliği düşebilir, bu da en küçük bireyden tüm topluma ve dahi tüm dünyaya tesiri olabilecek bir felaketler silsilesini başlatabilir. Kitapta yetersiz beslenme ve sağlıksız beslenmenin sonuçları yazar tarafından yeterince bahsedilmiştir. Ayrıca küresel israfın azaltılması ve açlıkla savaşılan ülkelere ve beslenme sorunu yaşayan ülkelere yapılması gereken acil yardımlara da değinilmektedir. Dolayısıyla gelişen, küreselleşen Dünya'nın en mühim görevlerinden biri de, sağlıklı ve yeterli beslenmeyi küresel bir sorumluluk adletmektir.

Kitabın genel olarak gıda güvenliğine dair sunmuş olduğu çözüm önerilerinin başında, kentsel tarımın geliştirilmesi, stratejik ürünlerin uluslararası koordinasyon ile birlikte depolanması, küresel bazda açlığın ortadan kaldırılması konusunda küresel işbirliği ve bunun bir sonucu olarak da beslenme eksikliğine dayalı sağlık sorunlarının önüne geçmeye çalışma gelmektedir. Yine aynı doğrultuda, günümüzde hızla artan genetiği değiştirilmiş ürün kullanımının dikkatle izlenmesi ve kontrol altına alınması, genetik mühendisliği ile birlikte gıda üretim kalitesinin artırılması, tarımda su kullanımına karşı hassasiyetin artırılması ve finansal ve lojistik hizmetlerin tarımsal üretimin arttırmasına fayda sağlamanın önemi de altı çizilen diğer çözüm önerileridir. Kentsel tarım özellikle vurgulanan ve geleceğimiz için dikkatle yürütmemiz gereken bir proje olarak sunulmaktadır. Kitabın yayımlandığı süreçte henüz yeni ilgi duyulmaya başlanan kentsel tarıma, günümüzde oldukça ilgi duyulmaktadır. Kitapta da çoğunlukla faydalarından bahsedilen kentsel tarım bahsedildiği gibi oldukça faydalı bir uygulamadır. Çünkü hem şehirlerde yaşayan insanların taze gıdaya erişimini hızlandırır hem de kentlerdeki yoksulların iş imkanını arttırır. Ayrıca tarımsal üretimdeki köysel üretim yükünü hafifleterek, arz sıkıntılarının da önüne geçmeye yardımcı olur. Ancak elbette şehirsal tarımın sıkıntıları da mevcuttur. Örneğin, şehirsal atıkların ve endüstriyel kimyasalların, mahsullere ve sulamaya bulaşma riski ve dolayısıyla bunun sonucu olarak hastalıkların artması ihtimali de yadsınamayacak bir durumdur. Kitapta şehirsal tarımın büyük oranda faydaları gözetilerek üzerinde durulmaktadır. Asya ülkelerindeki şehirsal tarım uygulamalarından örnekler incelenerek, faydaları pekiştirilmeye çalışılmaktadır. Ancak kitapta değinilmeyen husus ise, şehirsal tarım ile birlikte su kullanımının ciddi boyutlara ulaşması ve bilinçsiz tarım yapılmasıdır (endüstriyel alanlara yakın yerlerde). Kentsel tarımın bu iki ciddi

tehlikesinden korunmak için, devletler nezdinde mutlaka gerekli denetlemelerin yapılması gerekmektedir.

Kitapta ağırlıklı Ortadoğu ülkeleri için gıda güvenliğini sağlamaya yönelik çözüm olarak yurt dışında tarım alanları satın alma yolundan vazgeçip o bölgede arazi kiralama yöntemine başvurulması gerektiğinin altı çizilmektedir. Birleşik Arap Emirlikleri'nin Pakistan'daki yatırımları ve Suudi Arabistan'ın Sudan'daki tarımsal yatırımları örnek gösterilmektedir. Kiralamanın araziye doğrudan satın almadan daha mantıklı bir tercih olacağı vurgulanmaktadır. Çünkü kiralama yaparak, hem bölge halkının tepkisi minimize edilebileceğinden, hem de yüksek kiralama ücretleri ödenerek ithalat kısmen de olsa güvence altına alınabilecektir. Ayrıca stratejik ürünlerin depolanmasının artırılması da temel öneriler arasında yer almaktadır. Kitapta gıda güvenliği konusuna ülke bazlı çözümler sunulsa da, bu çözümlerin pek çoğunun hemen hemen bütün ülkeler açısından geçerli olacağı değerlendirilmektedir. Örneğin, Ortadoğu ülkeleri için sunulan stratejik gıdaların rezervini ve korunmasını arttırmak, güvenilir ithalat ağları oluşturmak her ülke için elzemdir. Zira kitapta açıkça ifade edilmese de, günümüzde hiçbir ülke ihtiyaçlarının tamamını üretebilecek iklime ya da ekonomik kapasiteye sahip değildir. Dolayısıyla ithalat yapılacak ürünlerle ilgili, gerekli çalışmalar yapılarak, bölgesel ve uluslararası temaslar güvence altına alınmaya çalışılmalıdır.

Arz-talep dengesi ve talep sıkıntısı kitapta üzerine düşülmeyen ancak yalnızca Asya ve Ortadoğu için değil küresel açıdan dikkate değer bir konudur. Gıda fiyatlarındaki oynaklığın temelinde yatan sebeplerden birinin de arz-talep dengesizliği olduğu değerlendirilmektedir. Günümüzde özellikle gelişmiş ülkelerde yaşanan gıda israfı, kitapta bahsedilen Ortadoğu ve Asya ülkelerinde de yüksek seviyelerde seyretmektedir. 2021 Birleşmiş Milletler (BM) Çevre Programı Gıda İsrafı Endeks Raporuna göre Çin gıda israfında zirvede yer almaktadır. Ayrıca listenin en başında yer alan 20 ülkeden 10'u Asya ve Ortadoğu bölgesinde yer almaktadır. Asya'da, temiz içme suyu ve temizlik malzemelerine erişim sıkıntısının gün geçtikçe artması sorunu da kitapta yeterince üzerinde durulmamıştır. Temiz içme suyuna erişim sorunu özellikle Endonezya, Kamboçya gibi Asya ülkelerinde varlığını gösteren ciddi bir sorundur. Ortadoğu bölgesi için ise kitapta üzerinde durulmayan en önemli sorunun yetersiz, bölgesel iş birliği eksikliği olduğu iddia edilebilir. Benzer toprak yapısına, iklime, sosyo-kültürel yapıya sahip olmalarına rağmen bölge ülkelerinin ulaşım, altyapı, ortak bir acil yardım merkezi gibi birçok alanda yeterince birlikte hareket etmemektedir.

Kitapta da bahsedildiği üzere, Asya-Ortadoğu arasında gıda güvenliği ilişkileri için, Asyalılar, Ortadoğu ülkelerini enerji güvenliklerini (doğalgaz, petrol) sağlamada çok önemli bir aktör olarak gördüklerinden birçok konuda iş birliği yapmaktadırlar. Aynı şekilde ortak ilişkilere Ortadoğu açısından bakarsak, teknolojik gelişime katkı sağlayan Japonya, Güney Kore, Çin gibi büyük devletlerden gelen ar-ge ve teknolojik destekler, coğrafyanın gıda güvenliği açısından çok önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü batılı

devletlerin teknoloji transferindeki tutarsızlıkları (Batı'nın insan haklarını öne sürerek, zaman zaman askeri ekonomik ilişkileri askıya alması) Asya ülkelerinin bu konudaki önemini arttırmaktadır. Ancak yine de ulusal, bölgesel ya da küresel bir kriz anında tüm ilişkilerin askıya alınabileceği gerçeği 2008 krizinin bize gösterdiği en önemli sonuçlardan biridir. Zira tarıma elverişli araziye sahip olmadıkları ve kurak bir iklime sahip olduğu için Ortadoğu ülkelerinin uluslararası kıtlık, savaş gibi acil durumlarda eli hayli zayıftır. Bu yüzden bir an önce tarımda teknoloji kullanımını en üst seviyelere getirerek, karlılığın maksimizasyonunu sağlamak zorundadırlar.

Gıda güvenliği üzerine bölgesel bir inceleme yapan bu kitap, gıda güvenliğinin 2000'li yıllardaki gelişimi ve özellikle 2008 gıda krizi ve sonrasında gelecek için çözüm önerileri üzerine ülke bazlı bir değerlendirme yaparak literatüre katkı sağlamıştır. Ortadoğu ve Asya'daki gıda güvenliğinin dünü ve bugünü üzerinde bilgi sahibi olmak isteyenler için oldukça faydalı bir kitap olacağı düşünülmektedir.